

Noter til Kommunalret	2
Kapitel 1: Introduktion. Begreber. Retskilder.....	2
<i>Kommunalret afgrænsning af fremstillingen</i>	2
<i>Kommunalret afgrænsning af fremstillingen</i>	2
<i>Kommuner</i>	2
<i>Kommunalbestyrelsens dobbelt funktion</i>	2
<i>Retskilder</i>	3
Kapitel 2: Kommunalfuldmagten	4
<i>Kommunalfuldmagten: Begreb og grundlag</i>	4
<i>Begrænsninger og krav</i>	4
<i>Kommunalfuldmagtens hovedformål</i>	7
Kapitel 3: Tilsynet med kommunerne	13
<i>Indledning: Statslig styring af kommunerne</i>	13
<i>Tilsynsmyndighederne</i>	13
<i>Statsforvaltningens beføjelser</i>	13
<i>Social- og indenrigsministeren</i>	19

Almennytte

Kommunen må kun løse opgaver i medfør af kommunalfuldmagten, såfremt opgaven er af almennyttig karakter. Kommunens foranstaltninger skal altså have generelt sigte og være rettet til borgerne i almindelighed.

Der findes et forbud mod at støtte/begunstige enkeltpersoner og enkeltvirksomheder i medfør af kommunalfuldmagten, jf. s. 18.

Kommunal interesse

En kommune kan kun udføre eller støtte en aktivitet i medfør af kommunalfuldmagten, såfremt der er kommunal interesse i aktiviteten.

Kommunal interesse = hvis den kan imødekomme et fællesbehov i kommunen (skal ikke forstås bogstaveligt)

Kommunen kan støtte en aktivitet, som mange af borgerne kan have nytte af fx ældresvømning.

Kommunens interesse beror på tradition – Eksempler på kommunalinteresse er fx

- Sport fx bowling
- Kultur
- Rekreative formål
- Undervisning
- Foreningslov
- Demokratisk deltagelse
- Planlægningsmæssige hensyn
- Beskæftigelsesmæssig tiltal
- Trafik og infrastruktur
- Sundhed
- Miljø
- Turisme
- Venskabsbysamarbejde.

Eksempler på ikke kommunal interesse:

- Religiøse formål
- Partipolitiske formål
- Støtte til enkel

Lokalitetsprincippet: Territorial afgrænsning

Lokalitetsprincippet indebærer, at kommunen kun kan varetage eller støtte opgaver, der er knyttet til kommunen. Der er her bl.a. tale om en geografisk afgrænsning.

Kommunen kan altså kun påtage sig opgaver som i geografisk henseende er afgrænset til den pågældendes kommune område – afgørende er ikke den fysiske placering, men den interessemæssige placering.

Fx kan kommunens feriekoloni placeres i en anden kommune, ja. S. 22.

Kontorhus kunne ikke bygges i anden kommune, jf. s. 22.

Lokalitetsprincippet tillægges mindre vægt ved afgrænsningen af kommunalfuldmagten – og kan dermed godt fraviges, hvis der foreligger væsentlige og relevante modhensyn, jf. s. 23, note 55.

Det er i praksis accepteret, at kommunen kan yde bistand til indsamlinger af humanitære formål, der kommer personer i udlandet til gode.

Lokalitetsprincip: Forholdet til andre administrative niveauer

Lokalitetsprincippet kan også indebære en begrænsning, således, at kommunen kun kan varetage/støtte opgaver, som interessemæssigt er knyttet til kommunen → der sker en grænsedragning i forhold til andre administrative niveauer.

må dog ikke ske med henblik på at begunstige enkeltpersoner pga. sociale kriterier, eller fordi man ønsker at nedsætte disse leveomkostninger.

OK hvis der er saglig grunde til forskelsbehandling fx for at lette pres på busser i myldretid.

En kommune kan i medfør af kommunalfuldmagten drive/etablerer trafikforbindelser mellem landsdelene, så længe, at etableringen/opretholdelsen ikke er i strid med den overordnede landsplanlægning, jf. s. 47ff.

Overtagelse af grundejerforpligtelser

= fx bortskaffelse af spildevand og affald. Det er traditionelt antaget, at kommunen kan overtage grundejerforpligtelser, og udføre de pågældende opgaver for skattemidler. (dog for det meste lovbestemt)

Kommunal erhvervsvirksomhed

Hovedregel vedrørende handel, håndværk, industri og finansiel virksomhed – Som UP er der IKKE lovligt for kommunerne at drive handel, håndværk, industri eller finansiel virksomhed → dette kan kun ske med udtrykkelig lovhjemmel.

Undtagelse 1: Produktion til eget brug – Kommunerne kan producere varer/ydelser til brug for varetagelse af sine lovbestemte og ulovbestemte opgaver fx udøve part- og vejopgaver, håndværkerafdeling mv. Flere kommuner kan desuden også gå samme om produktion til eget brug.

Desuden stilles der krav om, at produktionen kun må gå til kommunens selvforsyning, og må ikke tage sigte på afsætning til det frie marked, medmindre synspunkterne om overskudskapacitet finder anvendelse.

Desuden kræves det også, at produktionen skal være økonomisk forsvarlig i forhold til produktionens formål.

Undtagelse 2: Salg af biprodukter mv. – Kommunerne kan forarbejde og sælge biprodukter på det frie marked – dette skyldes at man ønsker at undgå værdispild.

De biprodukter der kan sælges, skal stamme fra en lovlig kommunal aktivitet – der kan altså fx ske salg af biprodukter fra produktion til eget brug, fx materialerester.

Salg af biprodukter omfatter også "know-how" altså viden, som kommunen har opnået ved udførelse af en i øvrigt lovlig kommunal opgave.

Der stilles visse betingelser i forhold til salg af biprodukter mv.:

- Skal komme fra en lovlig kommunal aktivitet
- Skal være en naturlig, tilfældig, uundgåelig følge af hovedaktivitet
- Kun forarbejdning til salgbar og rimelig pris.
- Skal sælges til markedsprisen for at undgå konkurrenceforvridning.
- Må max være 50% værdi af hovedydelsen.

Undtagelse 3: Salg af overskudskapacitet – Tilfældig og uundgåelig overskudskapacitet, opstået i forbindelse med kommunens lovbestemte eller ulovbestemte virksomhed, kan afsættes på det frie marked, jf. s. 55 → Hensyn til undgå værdispild er vigtigere end hensynet til den private sektor.

Der stilles visse betingelser i forhold til salg af biprodukter mv.:

- Skal komme fra en lovlig kommunal aktivitet

Sagens oplysning – Kommunaltilsynet er underlagt officialprincippet, og er forpligtet til at fremskaffe de relevante og nødvendige oplysninger til fornøden sagsbehandling, jf. fx FOB 2005.153.

Kommunen og kommune-fællesskaber skal tilvejebringe og meddele og udleverer de oplysninger, som Statsforvaltningen forlanger i forbindelse med tilsynsvirksomheden, jf. KSL §49, stk. 1.

Stk. 2 – Statsforvaltningen kan, hvis nødvendigt, pålægge kommunen og fællesskaber at tilvejebringe bemærkninger fra revisionen om kommunens afgørelser om revisionens beretning mv.

Stk. 3 – Statsforvaltningen kan fassætte en frist for meddelelsen og udleveren efter stk. 1 og 2.

Overskridelse af tidsfrist = tvangsbøde, jf. KSL 50b.

Stk. 4 – Statsforvaltningen kan, hvis nødvendigt, forlange, at der optages retlig forhør efter rpl §1018.

Stk. 5 – Statsforvaltningen kan anmode andre myndigheder om at yde vejledning og bistand. inden for deres sagsområde, der nødvendigt for kommunaltilsynets udøvelse, jf. KSL §49, stk. 5.

Kommuner, fællesskaber og statsforvaltningen skal tilvejebringe, meddele og udlevere oplysninger, som denne har indhentet i forbindelse med tilsynsvirksomheden til vedkommende minister jf. KSL §63, stk. 1.

Stk. 2 – Ministeren kan fastsætte en frist for tilvejebringelsen, meddelelsen og udleveringen.

Partsstatus – Enhver kan være part, såfremt denne har en individuel og væsentlig interesse i tilsynssagen, jf. s. 90ff.

- Også borgere og private virksomheder kan være parter.
- At en borger alene henvender sig til tilsynsmyndigheden, er ikke nok til at opnå partsstatus.
- Kommunalbestyrelsesmedlemmer, der er omfattet af Tilsynsmyndighedens sanktioner.

Ved vurderingen af hvem der kan være part, skal der ske en konkret vurdering af den pågældendes interesse i sagens udfald, og om interessen er så væsentlig og individuel at denne kan begrunde partsstatus.

Partsstatus forudsætter, at der foreligger en afgørelse om enten at anvende sanktion eller rejse erstatningssag, eller undladelse heraf.

Kommunalbestyrelsen har ikke partsstatus i relation til Tilsynsmyndighedens sag om annullation eller suspension af en kommunalbestyrelses beslutning → dog part i en evt. klagesag herom.

Desuden kan særlovgivning indeholde regler om, hvem der kan have partsstatus i en tilsynssag.

Tilsynsmyndighedens reaktionsmuligheder

Tilsynets sanktionsmuligheder over for ulovligheder i kommunen er opregnet i KSL §§50-51. Tilsynsmyndigheden vurderer selv(skøn), i medfør af proportionalitetsprincippet, hvilken sanktion, der skal gøres gældende i det konkrete tilfælde. Kan ikke ændre kommunens afgørelse, men kan påvirke hertil

Vejledende udtalelse, jf. KSL §50 – Statsforvaltningen kan udtale sig om lovligheden om kommunale dispositioner og undladelser, jf. KSL §50. → Denne udtalelse er alene vejledende, og dermed ikke bindende.

En vejledende udtalelse kan kun omhandle lovligheden af en forvaltningsakt i henhold til gældende ret.

Udtalelsen kan bl.a. bestå i henstillinger eller anmodninger om gentoptagelse, udtale kritik, eller konstatere pålæg.